

Succesvol groen gas produceren?

Met deze 10 tips voorkom je weerstand

Inhoud

Inleiding	2
Veel vertraging door weerstand	4
Verschillende oorzaken voor weerstand	5
Elke weerstand vraagt een andere aanpak	7
10 tips om je omgeving mee te krijgen	8
Aan de slag met groen gas	13

Je hebt een **agrarisch bedrijf** en denk eraan om **groen gas te produceren door het vergisten van je mest? Goed idee!**

Door het produceren van groen gas draag je bij aan de kringlooplandbouw en de energietransitie. Toch wordt er nog te weinig groen gas geproduceerd. Naast de hoge kosten om het te produceren, is ook de sociale acceptatie een uitdaging. Door weerstand uit de omgeving komen initiatieven voor nieuwe productielocaties niet goed van de grond.

Groen gas is een duurzame tegenhanger van aardgas. Het wordt gemaakt uit biogas dat onder andere ontstaat uit vergisting of vergassing van reststromen uit bijvoorbeeld de landbouw, voedingsindustrie en waterzuivering. Groen gas wordt gezien als een zeer waardevolle en noodzakelijke energiedrager in de transitie naar een duurzaam energiesysteem.

Enpuls ging in gesprek met initiatiefnemers en tegenstanders van groen gas. Hierbij lag de focus op agrarische bedrijven die overwegen middels mestvergisting groen gas te produceren.

Juist bij deze initiatieven speelt sociale acceptatie een belangrijke rol omdat deze agrarische bedrijven zich veelal in bewoond gebied bevinden. Hierdoor lopen ze bij de realisatie van de vergistingsinstallatie geregeld aan tegen weerstand van omwonenden. Vaak gaat het om een kleine groep mensen (een of twee bewoners) die een grotere groep mobiliseert om mee actie te voeren tegen de komst van de mestvergister.

Waar komt deze weerstand vandaan en hoe kan dit aangepakt worden?

In dit artikel delen we de inzichten die we opgedaan hebben tijdens de verschillende interviews. Met deze tips kun je als startende initiatiefnemer weerstand uit je omgeving voorkomen om je project succesvol te realiseren.

Veel vertraging door weerstand

Om een biogasinstallatie financieel haalbaar te maken wordt vrijwel altijd een SDE+ subsidie aangevraagd. Bij veel vertraging kan deze subsidie verlopen. Wanneer vergunningen aangevochten worden door omwonenden, kan dit veel vertraging opleveren. Soms zelfs van meerdere jaren. Het komt daardoor regelmatig voor dat een initiatiefnemer, na veel moeite om de SDE+ subsidie binnen te slepen, alsnog geen gebruik van de regeling kan maken door die vertraging.

Een vergunning kan al door een enkele persoon aangevochten worden. Dit betekent dat alleen een individu al voor jaren vertraging kan zorgen. Een geschil over een verleende vergunning wordt meestal door de initiatiefnemer gewonnen. Echter maakt dit juridische traject het realisatie proces erg lang. Daarnaast moet de initiatiefnemer de nodige extra kosten maken voor aanvullende onderzoeken om bezwaren te kunnen weerleggen. Er komt dus een enorme belasting op de initiatiefnemer te liggen.

Verschillende oorzaken voor weerstand

1/2

Media

Groen gas is nog een erg onbekend begrip in de samenleving. Wel wekt de term 'groen gas' positieve responses op bleek uit een aantal straatinterviews. Zowel voor- als tegenstanders worden sterk beïnvloed door de media.

Uit een analyse van de mediaberichten van afgelopen jaar bleek dat tegenover elk positief bericht over mestvergisting wel 5 negatieve berichten staan. In de media is het sentiment over mestvergisting dus overwegend negatief. Uitzendingen van programma's als Kassa en De Vuilnisman zijn daarbij erg bepalend voor het beeld wat men heeft over mestvergisting. Een weerwoord vanuit de sector op deze uitzendingen blijft nog teveel uit, waardoor de beweringen in deze programma's onvoldoende genuanceerd worden.

Verschillende oorzaken voor weerstand

2/2

Zorgen

Met stip op 1 staat als meest genoemde zorg van omwonenden de angst voor stankoverlast. Andere argumenten tegen de komst van een mestvergister zijn de verwachte transportbewegingen, milieubelasting, het aanzicht van het landschap en waardedaling van woningen. 'Wij krijgen wel de lasten maar niet de lusten', is dan ook een veelgehoorde uitspraak van omwonenden.

Historische en sociale randzaken

In sommige gevallen heeft de omgeving al negatieve ervaringen met lokale projecten die in het verleden hebben plaatsgevonden. De komst van een nieuw initiatief, zelfs als die niets te maken heeft met de voorgaande, triggert daardoor negatieve responses. Ook de sociale verstandshoudingen in een gebied kunnen reden zijn tot weerstand. In enkele gevallen zijn conflicten tussen collega agrariërs in de omgeving ook een reden tot opstand.

Beperkte kennis over vergisting

Vergisting en vergassing van biomassa reststromen zijn methoden om groen gas te produceren. Daarbinnen zijn er weer verschillende technieken mogelijk: monovergisting, het vergisten van een enkel product zoals dierlijke mest, en co-vergisting, het vergisten van tenminste 50% mest aangevuld met andere reststromen, zijn de twee meest voorkomende technieken.

De verschillen tussen deze technieken zijn bij de meeste Nederlanders nog niet bekend. Hierdoor kunnen omwonenden een verkeerd beeld vormen over de productielocatie die gerealiseerd gaat worden, bijvoorbeeld over het aantal transportbewegingen en de mogelijke stank.

Elke weerstand vraagt een andere aanpak

Met behulp van modellen voor gedragsverandering hebben we onderzocht welke communicatie en beïnvloedingstechnieken het meest geschikt zijn om de weerstand van tegenstanders weg te nemen.

Het merendeel van de tegenstanders bestaat uit kritische twijfelaars. Hun weerstand komt voort uit het gebrek aan zekerheid over de uiteindelijke impact op hun leefomgeving. Hierdoor worden ze sceptisch. Deze groep is goed te overtuigen met betrouwbare feiten zoals onderzoeksrapporten en rondleidingen bij vergelijkbare cases.

Wanneer er echter sprake is van een protest groep (of individu), is het lastig om deze mensen te overtuigen met feiten. De weerstand van deze mensen wordt in veel gevallen veroorzaakt door het gebrek aan autonomie. Ze hebben het gevoel de controle over hun leefomgeving te verliezen.

Vaak spelen hierbij historische of sociale aspecten een grotere rol. Bewoners met deze weerstand zijn daardoor lastig tot niet te overtuigen met feiten uit onderzoeksrapporten of andere weerleggingen.

Een conflict met een protestgroep moet uiteindelijk vaak via gerechtelijke procedures opgelost worden. Deze rechtsgang levert veel vertraging op. Omdat het oplossen van deze weerstand een moeilijk proces is, doet een initiatiefnemer er verstandig aan deze protestgroepen te voorkomen door omwonenden in een vroeg stadium te betrekken en goed te informeren.

10 tips Om je omgeving mee te krijgen

De initiatiefnemers die wij hebben gesproken hebben veel moeite gestopt in het meekrijgen of tegenmoetkomen van hun omgeving. Door te leren van hun ervaringen en onze analyse van het gedrag van omwonenden, hebben wij een tiental tips opgesteld. Met deze handvaten zijn initiatiefnemers in staat hun omgeving op een goede manier te betrekken bij hun plannen.

1. Luister naar je burens

Iedereen is anders. Elke buurt heeft andere drijfveren en behoeften en daardoor kunnen ze diverse zorgen over je project hebben. Je kunt je aanpak pas bepalen als je weet wat er speelt. Begin daarom met goed naar ze te luisteren. Zo kun je weerstand voorkomen. De weerstand zit vaak namelijk niet op het doel van het project (mestvergisting of productie groen gas) maar in de manier waarop erover gecommuniceerd wordt.

2. Verdiep je in de geschiedenis van je buurt

Hebben er recent andere ontwikkelingen in je wijk plaatsgevonden die tot discussie of zelfs weerstand hebben geleid? Bijvoorbeeld de aanleg van een nieuwe weg of een zonneweide. Houd er dan rekening mee dat een nieuw initiatief gevoelig kan liggen. Leer van deze eerdere ervaringen. Maak in je communicatie duidelijk dat jouw initiatief hier los van staat maar erken wel dat deze zorgen er leven.

3. Betrek je burens liever te vroeg dan te laat

Je project gaat meerdere fasen doorlopen. Bedenk vooraf al wat goede momenten zijn om over je project te communiceren, naar wie en via welk kanaal. Wanneer je je burens pas betrekt zodra je plannen al een heel eind uitgewerkt zijn, geeft dat burens niet veel vertrouwen dat zij nog wat in te brengen hebben. Dit kan weerstand oproepen. Betrek ze daarom op een moment dat er ook echt nog inbreng mogelijk is. Is er een energievoorzieningscoöperatie actief in jouw gemeente? Wellicht kunnen zij je helpen bij het betrekken van omwonenden.

4. Organiseer buurtbijeenkomsten om in gesprek te gaan

Persoonlijk contact is altijd goed. Tijdens een bijeenkomst kun je ook in contact komen met de burens die enthousiast zijn over je plan. Het is goed om te weten wie je bondgenoten zijn zodat zij nog twijfelende burens kunnen overtuigen.

5. Verhoog het kennisniveau over mestvergisting

De verschillende vergistingstechnieken zijn bij de meeste Nederlanders nog niet bekend. Een kritisch mediabericht over een enkele mestvergister kan daardoor een negatief effect hebben op de beeldvorming over jouw project. Beter voorkomen dan genezen! Leg daarom in begrijpelijke taal uit hoe de mestvergister functioneert en wat de omgeving daar mogelijk van gaat merken. Vertel ook vooral over de impact die je maakt met dit project op het reduceren van emissies en het bieden van een duurzamer alternatief dan aardgas.

6. Communiceer met feiten

Er zullen veel mensen twijfelen aan de plannen van de komst van de mestvergister. Deze twijfelaars zijn goed te overtuigen met feiten. Zijn er zorgen over stank of transportbewegingen? Dan kun je een onderzoek laten uitvoeren om deze zorgen voor een groot deel weg te nemen.

7. Organiseer excursies naar bestaande vergisters

Stank is een veelgehoord kritiekpunt op vergisters, in de praktijk valt dit echter erg mee. Mensen geloven dit pas als ze het zelf geroken hebben. Door een excursie te organiseren kunnen ze dit zelf ervaren en creëer je meer draagvlak.

8. Zet de gemeente in als ambassadeur

Mogelijk ben je in jouw gemeente de allereerste groen gas producent. Voor de gemeente is dit dus ook nieuw. Breng in beeld hoe jouw vergister bijdraagt aan de doelstellingen van de gemeente en krijg ze zo aan boord om van jouw project een succes te maken. De gemeente kan je helpen met het communiceren van jouw plannen aan de buurt.

9. Maak je lokale product aantrekkelijk voor je omgeving

Door het vergisten van jouw mest verminder je de emissie, daarmee draag je significant bij aan de energietransitie, deze mooie ontwikkeling wil je met je omgeving delen, zo maak je je omgeving ook enthousiast over dit lokaal initiatief. Laat de omwonenden hiervoor deel uitmaken van je product. Dit kan door de restmest aan te bieden aan je omgeving of zoek uit of het verkopen van certificaten interessant voor je is.

10. Zoek verbinding met andere boeren

Voor nog meer draagvlak én een betere business case kom je samen verder dan alleen. Zoek boeren op in je omgeving, samen kunnen jullie een groter rendement behalen. Zamel samen mest in of onderzoek of jullie een biogas hub kunnen creëren. Zo wordt het echt een gedragen project van meerdere ondernemers uit de buurt. Iets waar de rest van de omwonenden trots op kunnen zijn.

Aan de slag met **groen gas**?

Groen Gas Nederland deelt op haar website een stappenplan om startende producenten te helpen zich goed voor te bereiden met een gefaseerde aanpak.

groengras.nl

De werkgroep Local Heroes van de 2bcm Alliantie wil ondernemers handvaten bieden voor het bouwen van een groen gas installatie.

2bcmalliantie.nl

Overweegt u groen gas in te voeden en wilt u meer inzicht in de mogelijkheden of een haalbaarheidsscan aanvragen?

[Enexis.nl](https://enexis.nl)

